

Оливие Бурдо - „В очакване на Боджангълс“

Татко ми беше казал, че преди да се родя, ловял мухи с харпун. Показа ми харпуна и една размазана муха.

– Отказах се, защото беше много трудно и много зле платено – увери ме той, докато прибираще някогашното си оръдие на труда в лакирана ракла. – Сега отварям гаражи, работата е много, но е добре платена.

Когато тръгнах на училище и през първите часове всеки се представяше, разказах не без гордост за тези професии, но бях любезно смъмрен и обилно осмян.

– Истината е зле платена, дори когато по изключение е забавна като лъжа – казах аз със съжаление.

Всъщност баща ми беше човек на закона.

– Законът ни изхранва! – кискаше се той, докато пълнеше лулата си.

Не беше нито съдия, нито депутат, нито нотариус, нито адвокат, нито едно от тези неща. Занаятът, който упражняваше, го дължеше на един свой приятел сенатор. Информирани от извора за новите законодателни разпореждания, той се бе отдал на нова професия, изцяло изсмукана от пръстите на сенатора. Нови норми, нов занаят. Така стана „отваряч на гаражи“. За да осигури добре поддържан и безопасен автомобилен парк, сенаторът бе решил да наложи технически контрол на всички. Собствениците на лимузини, товарни коли, брички и всякакви таратайки трябваше да водят возилото си на медицински преглед, за да избегнат произшествията. Богати, бедни, законът важеше за всички. И естествено, понеже беше задължително, баща ми фактурираше скъпо и прескъпо. Фактурираше отиването и връщането, прегледа и повторния преглед и ако се съдеше по гръмогласния му смях, така беше много добре.

– Спасявам им живота, спасявам им живота! – смееше се той, заровил нос в банковите извлечения.

По онова време спасяването на живота бе доходоносно. След като отвори огромен брой гаражи, той ги препродаде на един свой конкурент за велико облекчение на Мама, която не обичаше той да спасява живота на когото и да било, понеже за тази цел му се налагаше да работи много и на практика не го виждахме почти никога.

– Работя до късно, за да спра рано – отговаряше ѝ той, а аз не разбирах какво точно искаше да каже.

Често не разбирах баща ми. Разбрах го малко повече след години, но никога напълно. И така беше добре.

Беше ми казал, че така е роден, но аз бързо разбрах, че пепелявата, леко подпухнала вдлъбнатина вдясно от долната му устна, на която дължеше хубавата си, малко крива усмивка, беше резултат от усърдното пушене на лула. Подстрижката му, с път по средата и вълнички от двете страни ми напомняше прическата на пруския конник от картината в антрето. Освен прусака и баща ми не съм виждал никога някой да се реши така. Заради леко вдлъбнатите орбити на очите му и леко изпъкналите му сини гледци погледът му изглеждаше любопитен. Дълбок и засмян. По онова време винаги беше щастлив, впрочем самият той често казваше:

– Аз съм един щастлив глупак!

На което майка ми отвърщаше:

– Вярваме ви, Жорж, вярваме ви безусловно.

Той все си тананикаше, фалшиво. Понякога си подсвиркуваше, също фалшиво, но тъй като го правеше добросърдечно, понасяше се. Умееше да разказва и в редките случаи, когато няхахме гости, сгъваше сухото си дълго тяло на леглото ми, за да ме приспи с приказка. Разхождаше ме из гори, гонехме елени, срещахме дяволчета, спяхахме се в ковчези, докато сънливостта ми напълно изчезнеше. Обикновено весело скачах от леглото или ужасен се скривах зад завесата. – Това са бабини деветини – казваше, преди да напусне спалнята.

И по този въпрос можеше да му се вярва безусловно. В неделя следобед, за да прогони последиците от нередовния живот, воден през седмицата, правеше упражнения за развиване на мускулите. Гологръд и с лула между зъбите, заставаше пред голямото огледало в позлатена

рамка и вдигаше миниатюрни гири, слушайки джаз. Наричаше това „гимтоник“, защото понякога спираше, за да си изпие джин-тоника на големи глътки, и заявяваше на майка ми:

– Би трябвало и вие да спортувате, Маргьорит, уверявам ви, забавно е и след това се чувстваш много по-добре.

На което майка ми, която се опитваше с език между зъбите и притворено око да набоде маслинката от мартинито си с миниатюрно чадърче, отговаряше:

– Би трябвало да опитате портокаловия сок, Жорж, и уверявам ви, че след това спортът няма да ви се струва толкова забавен! И бъдете така добър да престанете да ме наричате Маргьорит, изберете ми ново име, иначе ще започна да муча като юница!

Така и не разбрах защо, но баща ми никога не наричаше майка ми с едно и също име повече от два дни. Въпреки че някои имена ѝ дояваха по-бързо от други, майка ми много обичаше този му навик и всяка сутрин в кухнята я виждах да наблюдава баща ми, да го следи със засмян поглед, забила нос в чашата си или подпряла брадичка с ръце в очакване на присъдата.

– О, не! Не можете да ми сторите това! Не и Рьоне, не днес! Довечера имаме гости! – прихваше тя, после обръщаше глава към огледалото и поздравяваше новата Рьоне с гримаса, новата Жозефин, придавайки си достолепен вид, новата Марилу, издувайки бузи.

– А и нямам нищо за Рьоне в гардероба!

Само един ден в годината майка ми имаше точно определено име. На 15 февруари тя се казваше Жоржет. Това не беше истинското ѝ име, но празникът на света Жоржет беше един ден след свети Валентин. Родителите ми не намираха за никак романтично да ходят на претъпкан ресторант с предварително поръчано меню. Затова всяка година празнуваха света Жоржет в празен ресторант, където обслужваха само тях. А Татко и без това смяташе, че един романтичен празник може да носи само женско име.

– Резервирайте ни най-хубавата маса на името на Жоржет и Жорж, моля. Нали вече нямате от онези ужасни сладки във формата на сърце? Не? Слава богу! Успокоихте ме! – казваше той, когато запазваше маса в някой голям ресторант.

За тях двамата денят на света Жоржет нямаше нищо общо с празника на любовта.

След историята с гаражите баща ми нямаше нужда да се мести в пространството, за да ни издържа, затова започна да пише книги. Да пише непрекъснато, много. Седеше на голямото си бюро пред листата си, пишеше, смееше си, докато пишеше, пишеше това, което го размиваше, пълнеше лулата си, пепелника, стаята с дим и листата си с мастило. Единствените неща, които празнеше, бяха чашите с кафе и бутилките със смесени течности. Но отговорът на издателите бе винаги един и същ – значи, добре е написано, смешно е, ама хващал бил едно за краката, друго за главата.

– Някой да е виждал книга с крака и глава? Щеше да се разчуе!

Това много ни размиваше.

За нея баща ми казваше, че е на „ти“ със звездите, което ми изглеждаше странно, защото тя говореше на „ви“ с всички. Майка ми говореше на „ви“ и с елегантната и учудваща птица от Нюмидия, която живееше в апартамента ни, и откакто родителите ми я бяха довели от някакво пътуване от предишния си живот, разхождаше белия си перчем и яростно червените си очи, поклащайки дългата си черна шия. Наричахме я Мадмоазел Пето колело, защото не служеше за нищо, можеше само безпричинно да крещи, да прави кръгли купчинки на паркета или да ме буди нощем, тропайки по вратата на спалнята ми с клюна си, оцветен в оранжево и маслинозелено. Мадмоазел беше като приказките на баща ми, абсолютна бабина деветина. Спеше права, с глава, скрита под крилото си. Като дете често се опитвах да ѝ подражавам, но беше прекалено сложно. Мадмоазел обожаваше Мама да лежи на дивана и да я гали по главата в продължение на часове. Мадмоазел обичаше да чете като всички учени птици. Един ден майка ми поиска да вземе Мадмоазел Пето колело със себе си на пазар в града. За тази цел ѝ измайстори каишка, украсена с перли, но Мадмоазел се плашела от хората и хората се плашели от Мадмоазел, която кряскала повече от всякога. Веднъж една стара дама с дакел дори каза на Мама, че било нечовешко и опасно да разхожда птица на каишка по тротоара.

– Козина, пера, каква е разликата! Мадмоазел никога не е ухапала когото и да било и я намирам за много по-елегантна от вашето късокрако псе! Хайде, Мадмоазел, да се прибираме, тези индивиди са твърде прости и груби!

Прибра се в апартамента много ядосана, а когато беше в това състояние, тя отиваше при баща ми, за да му разкаже всичко с най-големи подробности. И както всеки път, когато свърши, отново се развесели. Тя често се нервираше, но никога за дълго и гласът на баща ми ѝ действаше като хапче за успокоение. През останалото време изпадаше в екстаз от всичко, намираше за безумно забавен начина, по който върви светът, и придружаваше вървежа му с весело подскачане. Отнасяше се към мен не като към възрастен, нито като към дете, а като към герой на роман. Роман, който обича много и нежно и който не спира да чете. Не искаше да чува нито за неприятности, нито за тъга.

– Когато действителността е банална и тъжна, измислете ми една хубава история, толкова добре лъжете, би било жалко да не се възползваме от това. Тогава аз ѝ разказвах въображаемия си ден, а тя френетично пляскаше с ръце и се кикотеше.

– Какъв ден, любимо мое дете, какъв ден, много се радвам за вас, така добре сте се забавлявали! След което ме покриваше с целувки. Мляскаше ме, така казваше, и аз много обичах да бъда мляскан от нея. Сутрин, след като получеше дневното си име, тя ми доверяваше една от прясно парфюмираните си кадифени ръкавици, за да можела ръката ѝ да ме води през целия ден.

Някои черти на лицето ѝ носеха отпечатъка на детинското ѝ поведение – хубави кръгли бузи и зелени очи, искрящи от безразсъдство. Кремавите и многоцветни барети, които носеше, без особено да подбира, за да опитомява лъвската си грива, ѝ придаваха вид на твърдоглава и нагла слаба ученичка. Но карминеночервените ѝ плътни устни, на които като по чудо се задържаха фините бели цигари, които пушеше, и дългите ѝ, преценяващи живота мигли показваха на наблюдателя, че е пораснала. Леко екстравагантните ѝ и изключително елегантни тоалети доказваха на изпитателните погледи, че е живяла, че е на точната си възраст.

Това пишеше баща ми в тайния си бележник, който прочетох по-късно – след. Ако написаното нямаше крака, поне имаше глава, и то не каква да е.